

LIETUVIS BRAZILJOJ

3 METAI. **Leidžia Spaudos b-vė "SVIESA"** SAO PAULO, 1931 m. Liepos mėn. 18 d. **Red. V. Atkočaitis.** **NR. 29 (13)**

Red. ir Adm. adresas: Caixa postal 1764, SAO PAULO. Red. ir adm. būstinė: Rua Maria Marcolina, 89-a.

Iš mūsų kolonijos gyvenimo.

Lietuvių pradžios mokslo mokyklos. Mokyklų plano didinimas. Nuosavus mokyklai rūmai -- paminklas D. L. K. Vytautui. Organizacijos ir jų ateities užsimojimai.

Norėdami ištesėti skaitytojams savo pažadą, mes dar valandą laiko užtikume Konsulate, telraudamies apie mūsų kolonijos S. Paulo mokyklas ir draugijas.

Pirmon galvon mūsų bendradarėjų išaiškinti klausimą, kodel šmet tapo uždaryta lietuvių mokykla Bom Retiro rajone, kur tirštai lietuvių gyvenama?

P. Konsulas į šį klausimą pareiškė: Man labai aišku, kad daug sunkiau naują mokyklą įkurti, kaip kad esamą uždaryti, tačiau Bom Retiro lietuvių mokyklos Tėvų Komiteto kairėje nariai ne tik neįsugebėjo mokyklos reikalų vesti, bet būta ir neteisėtų piniginių mokyklos atskaitomybė. Kaip Tamsta žinai, Bom Retiro mokykla veikė devynis mėnesius. Nors už mokyklos patalpą turėjo mokėti Tėvų Komitetas, bet faktinai mokėjo Konsulatas. Konsulatas davė mokyklai 650\$000 palūpas kad padengtų mėnesinius nuomos trukumus, tik ir šia pasirodė didele spraga, kadangi mokyklą uždarant reikėjo Konsulatui prie duotos pašalpos pridėti dar 720\$000... Taip vedant mokyklos ūkį galima buvo priėmti atėity da prie didesnių trukumų. Antrą vertus, šiemis metams Lietuvos Vyriausybė sutiko duoti pašalpas tik mokytojų algoms apmokėti, vadinasi ir Konsulatas jokiu pašalpu duoti nebeturėtų galimybės.

Įdomu, ar brangiai atseina Lietuvos Vyriausybė mokyklų šėpimas S. Paulo, paklausė p. Konsulą mūsų bendradarbis?

Nors kartais pašalpičiai dažnai laudo Lietuvos Vyriausybės adresu buk „nesirūpinanti“ emigrantais, tačiau manau pakaks tik šios vienos skaitlinės kad tokį neteisėdą ir nerimą priekalbią atremti: mokykloms 1931 metais Lietuvos Vyriausybė davė pašalpos 33,000 litų; iš šios sumos tenka nuosavos mokyklai patalpos pastatymui Villa Belloje -- 15 000 litų.

Gal teiktumėtės, p. Konsule, kiek plačiau painformuoti apie savos mokyklos p. statymą?

Atvykęs 1929 metais į S. Paulo be abejotinos vertes taip pavadinto „Lietuvių Klubo“, galima sakyti, nieko neradau, nors žmonių būta ir laikai buvo geresni. Pirmon galvon dėjau mokyklų steigimo reikalą, ir jau tais pašiais metais, rugpjūčio mėnesį atidarėme pirmą, D-ro Vinco Kudirkos vardu, mokyklą Mocos rajone. Tam reikalui jokių pinigų Konsulatas neturėjo, tikėdamasis vėliau iš Lietuvos Vyriausybės gauti šokią--tokią pašalpą. Neapsivilėm; ir da didesniu pasiryžimu 1929 metų gale, jau pradėjome organizuoti antrą mokyklą villa Anastacijos rajone, kur nuo vasario mėnesio 1930 m. pradėjo veikti antra, D-ro Jono Basanavičiaus vardo, mokykla. Kiek vėliau, t. y. kovo mėnesį buvo atidaryta trečia mokykla Bom Retiro rajone. Pirmas kliūtis nugalėję, pradėjome galvoti, kur ir kaip sukūrus lietuviams kad ir nedide-

lij kultūros centrą, pasistatant atitinkamą patalpą. Kadangi villa Bellos rajone daugelis lietuvių pirkosi geresniais laikais žemės sklypus ir pradėjo kurtis nutarta tokį namą pasistatyti pačioje villa Belloje. Sklypų pardavėjai ir patys villa Bellos savininkai mokyklai padovanojo tris lotus; villa Bellos gyventojai -- lietuviškai pasižadėjo paaukoti namui plytas, todėl parinktos vietos nebekit m. Tačiau užėjo bedarbė su visomis savo neigiamomis pasekomis, tad vilties pažadams ištesėti nebėliko; reikėjo vėl klabinėti paramos iš Lietuvos Vyriausybės. Šmet, kaip jau suaminėjau, parama gauta, ir darbas jau pradėtas. Jeigu šiais metais visą namą ir nepavyks įrengti, tai bent vienas mokyklos komplektas dar šmet pradės veikti. Duos Dievas, už metų -- kitu namą iš visos tinkamai įrengsime, kur galės sutilpti apie 100 vaikų; turėsime didžiulę salę ir vienam mokytojui butą.

Ar girdėjau, tēse mūsų bendradarbis, kad mokykla turėsianti būti paminklinė, ar tai tiesa?

Taip, pasakė p. Konsulas. Kadangi Lietuvos Vyriausybė sutikimas duoti statomai mokyklai pašalpą buvo padarytas pernai, Vytauto Didžiojo metais, todėl mes nutarėm ir mokyklą pavadinti Vytauto Didžiojo namais -- paminklu, norėdami priaugančioms lietuvių kartoms tuo pačiu priminti jų tėvėlių gintines didingą praeitį, susijusią su Vytauto Didžiojo nuveiktais Lietuvai darbais.

Kurios, p. Konsule, lietuvių organizacijos šiandien rodo didesnę gyvenimą, paklausė mūsų bendradarbis?

Iš rimtesnių organizacijų, pasakė p. Konsulas, šiandien daugiausia gyvenimo pradėda reikšti lietuvių šv. Juozapo parapija S. Paulo. Andai, birželio 28 d. lietuvių vaikučiai dideliu gražiu būriu priėmė pirmąją Komuniją. Kiek tenka patirti, jaunasis klebonas, kun. B. Sugintas, labai susirūpinęs bažnyčios lietuviams pastatymu, jau rodos, ir geradarių aukojančių žemės kelis lotus, atsiranda... Dieve jiems padėk, gal po metų -- kitų turėsime prie mokyklos ir savo bažnyčią.

Persiorganizuoja ir šv. Cecilijos choras, kuris jau daugelį kartų džiugino mus lietuviškomis dainomis ir giedojimais bažnyčioje.

Sportininkai, „Lithuania“ klubas, taip pat gyvai organizuojasi, pralošia stipresniems, bet jau ir išlošia. Laimėjimas kelia jiems ūpą ir jų burį didina, tik galia, kad jiems dar trūksta tinkamos patalpos pratimams atlikti ir savo reikalus tvarkyti. Bet su laiku ir tas kliūtis nugalės, jei pasišventimo turės tarnauti ne svetimiems vėjams, bet lietuvių vardu kelti.

Kadangi Tamstų laikraštis apie Savyglėbos Sąjungą jau nebe kartą yra rašęs, todėl jos atliktų darbų nebeminėsiu.

Tamstai rūpi, kodel kartais ke-

EISIMES SENATVĖN RAMIAI.

Jei jau senatvė negali būti pašalinta, tai mes turime nors pašalinti tuos rūpesčius ir medžiaginius neramumus kuomet ji ateis; priemonė tam tai nuolatinis ir sistematingas taupymas.

Atidarykite savo einamąją sąskaitą CITY BANKE pradant nuo 50\$000 ar daugiau ir taupykite nuolat.

Atlankykite ar parašykite mums šiandien pat prašant patarimų N. C. B. 100 e 102.

Kalba Rusiškai.

The National City Bank of New York

PRAÇA ANTONIO PRADO -- SAO PAULO

KAS GIRDETI LIETUVOJ?

Rinkimai i miestų savivaldybes Lietuvoje.

Š. m. birželio mėn. 15--16 d. buvo visuose Lietuvos miestuose rinkimai i vietos savivaldybes.

Gautomis paskutinėmis iš Lietuvos žiniomis rinkimai visur praėjo labai ramiai, nors ir dėl varomos valstiečių liaudininkų ir krikščionių demokratų agitacijos, rinkimuose dalyvavo kitose vietose net iki 95% visų rinkikų turinčių teisę balsuoti.

Šie „kairieji“ ir „dešnieji“ Lietuvos aiškinoja: pradėjoskelbti savo Centro Valdybų nutarimus, kad visi nuo šių rinkimų susilaikytų, nes girdi, ir žydai ir visos kitos miestų mažumos juose nedalyvausia.

Kaip pats rinkimuose dalyvavusių nuosimtis rodo, iš visų šių protestų ir neigimų išėjo „šnipit“, bet visgi kai kurie suagitotieji rinkimuose nedalyvavo manydami, kad niekas nedalyvaus, bet Lietuvos miestų žydai ir kitos mažumos dalyvavo pilnojo pilnumoj, todėl lietuvių sąrašai šiek tiek nukentėjo -- jie mažiau pravedė savo atstovų, negu faktinai jie galėtų pravesti i savivaldybes.

Šie „kairieji“ ir „dešnieji“ atstovai parodė savo blogą valstybės reikalų supratimą.

Tai nėra girtinas dalykas.

Kaune išrinkti 24 atstovai Lietu-

viai sudaro beveik pusę visų išrinktųjų. Iš žymiausių lietuvių yra išrinkti: Dr. A. Šliupas, Kipras Petrauskas, daininkas, gen. Bulota, prof. Kolupailo ir kiti.

Panevėžy yra išrinkti iš lietuvių sąrašo: gyd. J. Vileišis, J. Belinis, paš. virš.; J. Maigis, nuotaras, J. Masiulis, pirklys, A. Jurgutis ir kiti.

Šiauliuose išrinkti p. p. Viliauskas, Kaveckas, Gricovičius, Brariskas kiti.

Naujai sudarytomis Miestų Valdyboms ir Taryboms stovi prieš akis didelis, sunkus ir atsakingas miestų tvarkymo reikalas.

Kaip laikraščiai praneša liepos m 2 d. jau buvo Vidaus Reikalų Ministerio sušauktas I-Is Kauno Miesto Tarybos posėdis.

Pagerėjus šalies ekonomniam ir finansiniam stoviui, visoj Lietuvoj, kaip praneša paskutinės telegramos iš Lietuvos, yra įvestas priverčiamas pradžios mokslas.

Šiuo įstatymu visa Lietuvos priaugančioji jaunuomenė iki tam tikro amžiaus turės lankyti pradž. mokyklas.

Pakilus dvasiniai ir sustiprėjusi mokslu Lietuva dar sparčiau galės žengti kultūros ir gerovės keliu.

Naujas savyvaldybių departamentu direktorius.

Respublikos Przidento aktu, nuo biržel. mėn. 15 d. savivaldybių departamentu direktoriumi paskirtas dipl. teisininkas p. Pranas Barkauskas, ligi šiol būves Kauno miesto IV apylinkės mokesčių inspektorius. Naujasis direktorius savo pareigas pradėjo eiti birželio 19 d. Iki šiol laikinai ėjęs savivaldybių departamentu direktoriaus pareigas to departamentu administracijos referentas p. J. Naujokas grįžta savo tiesioginių pareigų eiti.

Kas bus, kas nebus, bet Lietuvis nepraus!

Reporteris.

Rusiskas skyrius
**Banco Hulandez da
 America do Sul.**

RUA DA QUITANDA 9. S.ÃO PAULO. CAIXA POSTAL 477.

Persiuočia pinigų perlaidoms, laiškais ir telegrafu, greitai ir geromis sąlygomis: į Rusiją, Lenkiją, Lietuvą, Latviją, Estiją, Rumuniją, Mandžuriją ir kitur.

Priima pinigų į taupomąją kasą nuo 15\$000 ir moka 4½% metams.

Laiškais ir asmeniškai galima kreiptis rusų kalboje.

**Vytautui Didžiajam Paminklo
 pašventinimas.**

Liepos 18 dieną, šeštadienį, Villa Belloje gyvenanti lietuviai pirmą kartą šventadienio ūpu nusiteikę: skaitlingu būriu dalyvavo lietuvų kolonijos nepaprastose iškilmėse: 15 val. buvo pašventinti namo-mokyklos pamatai. Šitas namas pašvenčiamas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio, VYTAUTO, atminčiai, tai paminklas, kuris būsimos lietuvių-iseivių kartoms turės amžinai priminti jų bočių žemes, Lietuvos, didingą praeitį.

Šitas įvykis vienintėlis visoje Pietų Amerikoje, nes ligi šiolei niekur lietuvių kolonija nepajėgė sukurti savos, lietuviškos pastogės, kur jų vaikučiai galėtų semtis mokslo šviesos.

Šitojo paminklo atsiradimo pradžia bei jo istorija, tiesa, nedidelė. Pirmoji mintis gimė dar anais, geresniais 1929 metais, kada apie šimtas lietuvių šeimų, susikūrusių Villa Bellos rajone, mieliai pasižadėjo p. konsului aukoti visą, bile tikrai galėtų turėti savo pastogę mokyklai. Tačiau užėjo nelaimė: darbės metai, dažnoje šeimoje pradėjo skurdas lankytis, tad svajoti apie didesnius kultūros darbus, rodos, vilties nebebuvo. Atsakyti nuo šito sumanymo vėliau buvo skaudu, todėl reikėjo ieškoti paramos iš Lietuvos Vyriausybės. Ačiu Dievui, pasitikėjimas mus ne užvylė: turime didelę paramą, todėl tikėkimės kad svajonės norėtu laiku išsipildys, ir dar šimtet vaikučiai turės Villa Belloje savo mokyklą.

Manau, kad šioje vietoje kalbėti, kokią naudą galės duoti mokykla mūsų

kolonijos mažyčiams, kuriems teks čia gyventi ir skinti ateityje sau kelią į gyvenimą svečioje šalyje, netenka. Villa Bellos senesnieji lietuviai teisingai įvertino ir suprato, kokios didelės reikšmės žmogaus gyvenime turi mokslo šviesa, todėl suprantamas buvo ir jų užsidegimas aukoti, kiek kas gali.

Pažymint mūsų kolonijos gyvenime šitą reikšmingą faktą, tenka pirmon galvon visų lietuvių vardu išreikšti gilią padėką Lietuvos Vyriausybei, ypatingai Vidaus Reikalų Ministerijai, davusiai iš savo sąmatos didelę paramą.

Kad ir būtų turėjęs kokius komercinius sumetimus, tai šandie nesvarbu, bet tenka čia pasakyti ir pirmam Villa Bellos žemių pardavėjui, koncesioneriui, Podolskiui už dovanotus du lotus, o taip pat ir Villa Bellos savininkui, p. Cangeriui, kuris šimet da vieną (trečią) lotą žemės šiai mokyklai dovanojosi.

Pagaliau, ačiu visiems tiems, kurie dirba paprastus statybos darbus už visai nedidelį atlyginimą, aukodami dalį savo uždarbio mokyklos naudai.

Lietuvis,

PRANEŠIMAS.

1) Visais bažnytiniais ir kitais reikalais prašome kreiptis į Lietuvių Katalikų parapijos kleboną kun. B. Suginą šiuo adresu: Rua Rio Bonito Nr. 226, Telef. 9-1859.

2) Jungtinių reikalais kreiptis tik penktadieniais nuo 5 val. iki 7 val. vakaro, nes šeštadieniais nebus priimama.

gydytų ir nesudarytų nereikalingų nemalonių ligoniui. Mus vedžiojantis biochemikas Dr. Gonzales rolių savo aparatus ir naujai pagamintus čaulmugros aliejų esterius kurie esą daug geresni, negu senieji padarai, tačiau jie daug brangesni negu senieji, o kolonijos turtas labai menkas, todėl prisieina tenkintis tuo kuo galima. Ateityje tada buvo manatoma papiginti tų jungtinių dirbimo procesas ir juos plačiau naudoti.

Culiono leprininkų kolonijos išlaidkymas daug kaštuodavo. 1927 m. insulariniame biudžete jai skirta apie šešis milijonus litų. Bet, žiūrint tautinės ekonomijos atžvilgiu, toji suma buvo tiksliai sunaudota. Kolonijoj leprininkai atskirti ir nuolatos prižiūrimi gariausių specialistų, kurie ne tik kad neleidžia tai ligai žmonėse platinis, bet daug ir pagydo. Iš 6000 kolonijos priimtųjų 1000 išleista grįžti namo visai išgyję: Šiuo laiku, kiek teko girdėti, amerikiečiai paaukojo apie 20.000.000 litų leprininkų kolonijos darbams. Tačiau gal pasiseks leprininkų skaičių dar šiek tiek sumažinti.

Sykiu su mumis atvažiuo ir Manilos žmonių aplankyti savo pažįstamų ir giminačių. Bet kaip mums, tai ir jiems tik iš tolo leido žiūrėti. Nors ir žinoma, kad lepra nėra lengvai užkre-

Kodėl nesiusti

giminėms, pažįstamiems ir draugams gyvenantiems Lietuvoj ar kitur geros kavos, ryžių, miltų, kokinio sviesto, muilo, arbatos, pipirų, garščių, druskos, cukraus, ir kitų dalykų iš BRAZILIJOS?

Mes persiunčiame minėtus daiktus maišeliuose iki 10 kilogramų paštu (Colis-Postoux), pigiausia kaina ir greitai be jokio vargo įtekiam siuntėjui. Persiunčiame ir pinigus paštu.

Įsitikinkit, kad mūsų patarnavimas sąžiningas.

„BRASIL PROPAGANDA LTDA.“

Avenida São João, 85-a, 2º, sala 5. Tel. 4-3147.

Šis dokumentas bus įmūrytas į Vytauto Didžiojo paminklo pamatus.

Die XVIII Julii anno domini millesimo nongentesimo trigesimo primo, quarto decimo anno inde a independentie Republicae Lituanae pronulgatione, sub Brasiliae Presidente Dr. Getulio Vargas neonon Lituaniae Presidente Atanas Smetona, colonia Lituonorum emigratorum, memoriam jublaei quingentorum annorum demortui Magni Ducis Lituaniae, Vytauti Magni recolens, repraesentante San Pauli coloniae Lituanae primo Consule Lituaniae Dr. Petras Maciulis, tenore praesentium decrevit laedere fundamenta huic scholae scilicet monumento, quod ab architecto Voldemaro Wagner erectum neonon extranea in terra futuris generationibus gentis Lituanae oportet in memoria revocare eorum procerum egregia gesta, quae ope scientiae juveniles propagines in Posteritatem splendide conducunt;

Urbis San Pauli Praefectus.

Consule Lituaniae.

VERTIMAS.

Tūkstantis devyni šimtai trisdešimt pirmais Viešpaties metais, liepos XVIII diena, keturioliktais metais nuo Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės paskelbimo, Prezidentaujant Brazilijoje Dr. Getulio Vargas ir Lietuvoje Antanui Smetonai, — lietuvių — iseivių kolonija, minėdama penkių šimtų metų Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio, Vytauto, mirties jubiliejų, vadovaujant, San Paulo lietuvių kolonijai pirmam Lietuvos Konsului Dr. Petrai Mačiuliui, nutarė padėti pamatus šitai mokyklai — paminklui, Inž. Voldemaro Wagnerio statomai, kad būsimai lietuvių gentkar-

PAULO LIET. KRONIKA

Moderniškas kurortas.

Šiais sunkiais, krizio laikais, žmonių verslo, bei užsiėmimo nerupaisi bendrai kas kuo gali tuo ir verčiasi, vieni prekyba užsiėmą, kiti šunigelioja, tretii su „pikareta“ prakaituoja.

Tačiau atsiranda ir tokių, kad ir iš mus lietuvių, ypač moteriškosios lyties tarpo, kurioi be jokio vargo, net ir didelio galvosukio, neologinaisi verčiasi.

Štai, kad ir Villa Anastacioj, netoli triubų fabriko, ant rua Bat... įsisteigė taip sakyti lietuviškas kurortas, su keleta karštų tynių (venų), kuriomis gali naudotis kiekviens, turįs neturčių kišenių.

Mūsų lietuviams, kaip šalies ilies gyventojams, o dar tokiomis sunkiais laikais, tos tynės del peraukštos temperatūros ne visai priimanos, bet jau pavyzdžiui tokie brazilai, tai visad randa sau jaukią ir patogią prieglauda.

Žinoma, tatau mums garbės nesudaro, bet ką gi darysi: — kaip kas išmano, taip save gano!

Žaibas.

„LIETUVIS BRAZILIJOS“

-- ISEIVIŲ DRAUGAS.

teir svečioje šalyje primintų protėvių žemes kilnius žygius, kuriuos sektų jaunoji karta mokslo pagelba tikėdama šviesesnę ateitį.

São Paulo miesto Praefectas.

Lietuvos Konsulas.

Leprininku kolonijoje.

(Iš atsiminimų)

(tąsa)

Visi kolonijoj esantieji leprininkai yra gydomi. Pats gydymo būdas yra dar labai nenusistovėjęs. Daug vaistų buvo bandyta įvairiose leprininkų kolonijose, tačiau iš jų visų pasiliko tik nuo senovės Indijoj vartojamas čaulmugros aliejus. Šis aliejus, nors ir nevisiškai išgydo, tačiau pačią lygą kiek palengvima. Bet paprastas čaulmugros aliejus labai nemalonus gerti. Nors ir nedaug jo būtų išgėrę ligoniai, bet vistiek vemia. Kiek geriau su to aliejaus natrio druskomis, kurios ištirpdomos ir leidžiamos po oda ar tiesiai į kraujo gyslas, tačiau šis gydymo būdas surištą su skausmais ir įvairiais kitais nemaloniomis. Tai gi svarbiausias biochemijos laboratorijos darbas Culiono kolonijoj ne tik pasigaminti kiek reikia aliejaus, bet ir surasti tokius cheminius to aliejaus jungtinius, kurie

konkretas apdavanojo jas specialias kongreso medaliais už jų pašventinimą savajam darbui. Per dienas jos dirba ligoninėje jau daugiau kaip dvidešimt metų ir tebėra sveikos, lepra nešėkretusios. Jos ir nebijo nšsikrėsti, jos mano čia išbūti iki to, kol galės dirbti ir kol bus loprininkams naudingos. Važiavo jos dabar į Manilą kokiems tai reikalais, ir kaip eis pirmas laivas į Culjoną, jos vėl grįž prie savo darbo. Filipinuose, kaip ir kituose orientalyse, su misijonieriais dažnai prisieidavo susitikti jų yra įvairių sektų, įvairių profesijų ir įvairios reputacijos. Dažnai jų reputacija, ypač tų, kurie miestuose gyvena, nepavydėtina. Tačiau girdėję apie šių dviejų vienuolių darbą ir pasiavintimą, mes visi tikėjom ir jų darbo rintumu.

(Galas).

DARBININKU KNYGA IR GYDYTOJO ATESTATUS IŠDUODA UŽ \$3000

DR. BORIS CHIPIAKOFF.

Rua Ypiranga, 15 app. 4. (Esquina da Rua St. Ephigenia).

Aišbė.

Ankieta.

Ir aš, mados pagautas, sumaniau paskelbt ankieta, pasirinkęs tam reikalui seimą, kuris, kad ir mažiau už vieną kitą Europos gražuolę mus interesoja, vis dėlto neišvengia iš galvos. Aš pastaciau klausimą: kas yra seimas? ir gavau įvairiausių atsakymų. Pavyzdžiui: Pilsudskis pareiškė, kad seimas esąs gauja pusbalgvių, kurie abiem galais tersia orą ir patys riečia aukštyn nosį, t. k. nežinia esą, ar dėl smarvės, ar iš didelio unaro. Mussolini, pasididžiudamas sako, seimas esąs jo ištikimiausia garbės gvardija. Primo de Rivera neatsakė, matyt, tik dėl to, kad ne laiku yra miręs. Iš mūsiškių turiau didžiausią krūvą atsakymų, bet, kaip sakoma, dėl vietos stokos aš čia galiu suminėti tik dalelę. Sakysim, vieno krikščyto bet bevardžio demokrato žodžiais, seimas esąs naujas daiktas tarp jau žinomų keturių paskutinių daiktų, ir todėl kiekvienas norėdamas rasti išganymą, turįs kasdien, guldams ir keldams. mirties, be mirties, teismo, dangaus ir pragaro, dar ir seimą. O vienas nekrikščytas demokratas — taip pat bė vardo, bet tikriausiai bus aukštesniojo mokslo komersantas — atsiuntė trumpąte alge-

bros formulę $S = \dots$ kur b, matyt reiškia biznį, o d — patį demokratą. Liaudininkas Iksas seimą laiko tokiu talisonu, su kuriuo gali, esą, turėti gerą orą, visokį — net ir vaikų — derlių, saldu gyvenimą ir natūralią mirtį: Kažkoks jungtinis ūk ninkas Kiksas-Pksas vaizduojasi seimą kaip trašų sandėlį, su kuriuo lengvai galima atsilyginti poteriais. O fėderantas Fiksas atvirkščiai pasisakė, kad seimas tai toks dalykas, kurio jis savo menku protu negali apimti, bet jeigu tatai eina iš aukšrybių, tai reikia priimti. Tautininkas Tiksas su rezerva pavadino seimą velykine išpažintimi, kuri bažnyčios įsakymu reikia bendra tvarka atlikti prieš Velykas, bet dėl pateisinamų priežasčių — dažniausiai, dėl neprisirengimo — galima atlikti ir vėliau. O esdekas Špicas pasakė: seimas — tai vienintelė vieta (nepamanyk — išeinamoji) kur aš galiu laisvai kvėpuoti ir pilna krūtine gaivališkai (neperskaityk — gyvuliškai) reikšti džiaugsmą arba rūstybę. Bet labiausiai mane suintrigavo vieno pseudonimo atsakymas. Kažkoks „žemaitis-kukutis“ rašo: seimas — tai, girdi, tikrų tikriausias kaukių balius. Dėl ko balius ir dar su kaukėmis — suprask tu dabar, žmogau, kai nėra jokių motyvų.

Na, bet tiek to, iš šios ankietos davinių reikia padaryti vis dėlto teigiamą išvadą: seimas yra būtinas — tai net ir konstitucija numato — ir būtinas dėl to, kad pirma, be seimo gali ištikti, daktariškai tarant, asfikcija; o paprastai sakant, gali tave velnias griebti; o antra, atlikęs viešai išpažinti, vis dėlto turėsi viltį ankščiau ar vėliau pasimatyti su Abromu.

Dabar nė nesigailiu, padaręs šią ankieta: bent sužinojau, kaip žiūri „plačioji visuomenė“.

Iš „Vairo“.

Laiskas redakcijai

Gerb. Redaktorium!

Prašau patalinti Tamstos redagujamam savaitrašty šį mano laišką.

Man apleidus São Paulo, š. m. vasario mėn. „Aidas“ tuojau pradėjo išipratimo savo šmeižtus į kuriuos noriu trumpai atsakyti.

— Dutkau, žinok, kad Jodelis į Braziliją atvažiavo savo noru, niekieno vejamas. Jis gyvendamas ištisus keturius metus São Paulo mieste, neužsiėmė jokiū aferizmu, kad gyventi, bet gyveno vien savo uždabiu kaip pradžioje, dirbdamas fabrikuose, vaistinėse, spaustuose ir paskutiniu laiku Macdonald C-ia. Jis gyvendamas ištisus 4 metus turi švarius „certificat“ tuo labiau nieko bendro nėra turėjęs su policija.

Šuns balsas į dangų neina! — Ir tavo šmeižtai už akių t. y, sausi žirniai į sieną!

Baigdamas noriu pridurti, kad Jodelis atvažiavo į Braziliją tavęs nesiklauses ir grįž į Lietuvą nesiklauses, apleido São Paulo nesiklauses ir grįž nesiklauses.

Nenorėdamas turėti nieko bendro ir bereikalo užimti „L. B.“ savaitrsėčio skiltis, apie šio visko statau tašką.

Priimki ponas Pedaktorius pagarbos žodį.

Bronius Jodelis.

Cruz Alta.

— GYVENIMO VEIDRODIS.

“LIETUVIS BRAZILIJOS”

J. Balčiūnas.

Trivé.

(Skiriu Elenutei.)

Elenutė dantis rodo

Elenutei nusibodo

Laukt prie sodo.

Palei tvorą

Ein sporto gaspadorius

Užsidėjęs akuliorius,

— Nepadoru.

Rimtą ją

Rimtį

Perkrintę

Mūsų koks šimtas

Išėjom

Avenidon.

— Labas

Prakalbino ji

Ir priėjo:

— Kur vaikštinėjai?

Susiuva meilė, kaip čebatą

Matot?

Koks snukis mano keistas?

Keista.

Stoviu kaip raiste

Skraiste

Kuri mus skyrė

Spyriau

— Vadryiau

Užsuk Luiz sodan

„Vaša blogorodija“

...Akyse rūkas...

...Galvoje sukas...

Prisilenkė primerkus akį

Man pasakė:

— „Bom Retyre“ vakariukas.

VĖL LIETUVIAI!

Paskutinėmis dienomis liko išaiškintu nuolat pasikartojanti vagystė Telefonų ir Light kompanijose. Iš šių kompanijų nuolat dingdavo izoliacijos pritaissai ir viela. Pasirodo, kaip policija išaiškina, čia būta ištysa „bendrovė“ iš keturių - šešių asmenų, kurių vadas buvo tulas lietuvis iš Villa Prudentes Jonas Sarevičius (João Sarevitch) su nepilnamečiu sūnumi Romaldu.

„Vadas“ su savo kompanijonais suimti.

Iš tikrų šaltinių teko sužinoti, kad lietuvių São Paulo kolonijai gerai žinomas Lietuvos žydėlis iš Rokiškio Helceris, kuris S. Paulo mieste turėjo „Europos“ laivokarčių pardavimo ir visokio kitokio biznio kontorą. Jau dvi savaitės kaip yra areštuotas kartu su kitu pil. iš Lietuvos Felmanu. Jiems įkriminaluojamas komunistinis veikimas. Abu suimtieji išvežti į Rio de Janeiro ir ten laikomi 4° Deleg. Auxiliari žinioje.

Dabar vedamas tardymas ir jei tardymas tą reikalą išaiškins ir pripažins juos kaltais, tai ir tie „draugai“ bus prilipę liepto galą.

X.

REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ATSAKYMAI.

Jodelis Br. Korespondencija gauta. Rašykite iš lietuvių gyvenimo.

Novikas M. ir Paška Jonas (?) Pinigai gauti. Laikraštį siuntinėsim.

Lietuviu visuomenės ziniai

Villa Anastasio Dr. J. Basanavičiaus vardu lietuvių pradž. mokyklos Tėvų Komitetas stato salėje „Matua“ (r. João Pereira, 33, Lapoje) 25 dien. liepos mėn. šeštadienį, įdomų

VAKARA

Programoje: „Jurgio pirėlybos“ 2-jų veiks. be galo įdomi komedija; monologai, deklamacijos, žaislai, šokiai ir t.t.

Griež DUDŪ ORKESTRAS

Į vakarą pakvietimus, kurie jau pradėta platinti, prašoma įsigyti iš anksto, nes prie įėjimo ne bus parduodami.

Pakvietimus galima gauti lietuvių mokyklose „Lietuvis Brazilijoje“ redakcijoj, pas mokinių tėvus ir kit.

Pradžia 8 val. vak. pabaiga 4 val. ryto.

Tėvų Komitetas.

Just. Razma

Ka sako didžioji siela?

(Tinka ir mūsų išieviams Brazilijoje. Red.)

Tauta nori; tautos valia sulaužyta, — šūkaujama įnirtusių jos apologetų. Dienraščių skiltys pilnos gudriausių „tautos“ pageidavimų. Liaudies norai skelbiami sumetimų sumetimais. Bet ta didžiulė sutelktinė siela tyli kaip tylėjusi. Ji jaučia save, ji pažįsta savo dvasios nusiteikimą. Ji tyli. Tačiau save kitaip pasako. Tik ne lūpomis tų, kurie tariasi jos vardu šaukia. Jos kalba daug paprastesnė. Ji nerėkia, nesiginėja ir nesinervina. Jos balsas neišgirs tarp visų tų paskalų, besisukančių su miesto gyvenimu. Nueik į kaimą prie arklų, ir artojo burna prakalbės didžioji siela, tikroji tautos siela. Tik neklauk to, kuris su partija už partiją rėkia, kuris valdyti nori. Jis tik savo menkus asmeniskus norus pareiškė, ir tai tautos vardu!

Tikrieji didžiulės sielos nariai partijų nežino. Jie vienu dvasios nusitei-

kimu gyvena. Jie vieną ir tą patį pasakyti temoka. Juk kitaip ir būti negali. Didžioji tautos siela yra vienalytė. Ji turi vieną bendrą sutelktinį protą, vieną bendrą jausmą, vieną valią, vienu bendru džiaugsmu džiaugiasi. Ji nesuskaldyta jokių partijų dalimis liaudies kūne. Jokių srovinių idealų ji nesiekia tik kasdienės duonos prašo savo malda. O iš tų, kurie spiegia savo idealais, ji tereikalauja, kad neardyty jos dvasios vienalytybės, kad svetnorų nebūtų. Nes su gyvu savo dvasios jausmu ji visa turi pakelti. Juk tie, kurie nori jai vadovauti, yra tik tikri jos kūdikiai, mintą jos krūtimis ir trypią jos kelius. O ardynmai jos kūną ir patys gaidami su savo idealais, teikia tik skausmus šiai didžiaselei motinai.

Juokinga ir prisiminti, kai keli metai atgal būrių būreliai buvo suskatepti ją kiekvienas savais takais. O ji lyg sumišusi tiesė rankas į visus. Gaudė jos žodžius kiekvienas, stengdamasis jos valią palenkti į save. Bet šiandien visiems regima, jog buvo žaidžia tik juokingas ir išlaidus „balsavimo“ žaidimas. Ne tos didžiosios sutelktinės sielos balso buvo klausoma, bet rinko kiekvienas pats savo paleisto garso aidus, tardamasis tautos valią sau renkas. O kai pagaliau nusibodęs

žaidimas sustojo — vėl klyksmas, kodėl didžia sielės valia laužoma. Bet ar tai jos balsas?

Ar iš tiesų benorėtų tikrasis vienalytės tautos sielos narys, kad šis žaidimas toliau būtų varomas? Nėra tokio mūsų kaime, kurio šis žaidimas nebūtų perėdęs iki kaulo. Juk jau buvo prie to prieita, kad brolis su broliu, vyras su žmona, du mokinėliai viename kambaryje sugyventi nebegalėjo. O bažnyčia grasė visiems prakeikimų. Ir kas begalėtų labiau ardyti didžiosios sielos vienalytybę?

Ji, karų išvarginta, ilgisi ramybės. Ji tik ramiai nori bręsti savo didžiajame tautų pašaukime. Todėl ji nesisiejoja ir nerėkia dėl menkų ir nepatvarių neva jos likimo reiškinų. Jai nesvarbu pavardės nei vardai tų žmonių, kurių akimis ji žvelgia į savo iemties takus, bet tik jos vienalytė dvasia jomis matytų. Nesvarbu, kieno lūpomis ji turi kalbėti į kitas sutelktines tautų sielas, bet tik jos dvasia kalbėtų. Jai svarbu, kad visi jos sūnūs sudaryty jai vieną burną, vienas ausis, vienas akis, per kurias ji savo vieningą dvasią lietuvių, ir vieną kūną, kuris pridentų jos nuogumą. O visos tos paskalos, esą, tauta nerimstanti dėl kokio nors iš valdžios pasitraukusio asmens, yra tik

tų, kuriuose verda asmeniškios tendencijos, pridengtos tautos labo dangėju. Nueik į kaimą, kur girdėti tikrasis tautos balsas, ir įsitikinsi, keli ten žinos, kas sudaro ministeriją, kas jos pirmninkas ir kas iš jos ištojo. Tačiau tikrai vertingi jos sūnūs amžiais palieka su meile minimi. Tik ne iš reklamų ir tendencingų laikraščių jų vertė sprendžiama, bet iš gyvo gyvenimo, iš gyvos savosios širdies patirties. Tie faktai, kurie tiesioginiai yra jų patiriami iš juos sutinkančių valdžios asmenų, yra jiems tikrieji liudininkai ir apie pačią aukščiausiąją viršūnę. Bet kuris nepatyrė nuostabios atmainos tarp tų valdžios žmonių, kurie buvo prieš keletą metų, ir dabartinių, kai prie pirmųjų valdžios namuose jautėsi nevertas dėmesio vergas, o šiandien kalbi su saviskiais? Paklauskite artoją. Ir ar turi pagrindo toks jų sprendimas? O gal duonelės mažiau bėra?

Bet didžioji tautos siela neneigia nė vieno, kuris yra pasižadėjęs jai kokią nors misiją atlikti. Tik tepradeda ją greičiau. Tie, kurie Kristaus šviesa žadėjo ją vesti, ko tyli nuleidę rankas? Kodėl jie leidžia šiuo savo tylėjimu įgyti vis biauresnio jos nepasitikėjimo? Kodėl jų vardas šiandien ramaus artojo lūpose tik vardas besočio žmogaus,

J. Balčiūnas.

Itaquera.

(Feljetonas).

Linksmoje kompanijoje, gero užkandžio ir sporto s-gos sąskaiton, aš gersiu be galio — pasakė Petras užsi-degdamas ilgoką cigarą lipdamas į traukinį.

— Kaip tai, sporto s-gos sąskaiton? — piktai užkirto Stasys. — Manai gal, kad ūkvedys būdamas, tai aš už viską mokėsiu. Nu! Ne! To nebebus. Mokedavau, kai valdyboj nebuvau; bet dabar, kada ūkvedys, galiu duot galvą nukirst nemokėsiu, juk nariai turi mokėti.

— Taigi visi važivė pasilinksmin-ti — gausime nulį, taisydamas suplyšusį šlipą, pastebėjo Valteris.

— Tai, va, tu ir nemokėsi?
— Aišku kaip dieną!
— Sudiev gėgužinei, ramiai stovėjęs kaip perkūno muštas sušuko Fruktas.

Piniginė mano taip pat serga — karštilige. Visi sportininkai pasižiūrėjo kits į kitą. Traukinis lėkė vis greičiau ir greičiau.

— Na ir kas iš to bus? vėl prašneko Petras.

— Dar sakai fundik ir pabaigta, atsiliepė ūkvedys.

— Fundik, jeigu nori, kad komanda liktų nesuardyta, pasakė Vladka.

— Bet juk pasakiau, kad nedirbu, o čia važiuoju dėl to, tik kviečiamas.

— Kviet m? Taigi ir kvietim, kad mums užfundytum. Gal manai, kad mes tave kvietim iš tavo mokiejimo futbolą mušt. S-ga „Lithuania“ turi geresnių lošėjų.

— Jeigu būtų būvę mūsų kišenėse milių, mes būtume ir be šios s-gos gyvenę, ir senoje likę, pabriežė „kelbasa“ valgydamas Raulas.

— Aš irgi būčiau su jumis nesu-sidėjęs, jeigu „Polone“ būtų davus pelno dalį, pabrėžė Vanka.

Tame laike gretimame vagone pa-simaisė sportininkės ir pašnekėsęs nu-trūko. Kada Elenutė nusigrįžė Stasys pradėjo:

— O kiek buvo pasiruošimo!

Juozas permetęs skersą akim įsi-karščiavusius sportininkus pareiškė:

— Aš jau trim dienom ankėčiau išsiuoniau savo simpatiją paruošimui stalo...

Vėl visi linksni, vėl pagriebę gi-taras, mandolas dainuoja dainas ir sva-jonės tuština bonkas. Šit jau ir stotis.

PASAULIO IVYKIAI.

ITALIJA.

Roma turi savo uosta.

Kaip žinoma, Roma stovi nuoša-liau nuo Vidurinių jūros pakraščiu pri-siglaudusi prie Tibro upės pašalėjų. Jau senai buvo sumanymas ši komos miestą padaryti taip pat uostu.

Dabar yra jau sudarytas naujas projektas, kuris numato atatinamu ka-nalu sujungti miestą su jūra pagalba atskirų pylimų ir ūpės. Kanalas turės virš 25 kilmt. ilgio, 100 mtr. pločio ir 20 mtr. gilumo

Kanale ir ūpėje vandens paviršo lygumai palaikyti bus įtaisytos galingų jėgų turbinas (200.000 ark. jėgų).

Visi išlipo. Tyli sukaupę mintis, greit persirengę bėgo į aikštę; nes bijojo pa-gadinti apetitą ruošiamam per tris die-nas stalui. Šit ir rungtinės. Saulė de-gina Braziliku įsitinimu, bet sportinik-ai dirba tik Raulas apsisvalges „kel-basos“ buvo nerangus. Pavojus praėjo. Rungtynės baigia laimėdami. Traukia greičiau viens už kitą į namus prie stikliuko. Čia Juozas dirba.

Ponas šeimininkel! duokite sporti-ninkams po buterbrodą ir po vieną „haka“, kol visą ištaisyte. Dabar lau-kiame kunigo.

Šeimininkė greit juodos duonos ir šlaunį būro išdalino buterbrodais, o šeimininkas neatsilikdamas davė po „haka“

— Si. Si. Vyr! tarė Juozas. Sta-las bus, kada nesportininkai išvažiuos — po aštuonių. Ir vėl įbėgo į kambarį.

— Valter, tarė Vladas, dabar ke-sime, bet kada bus stalas tai, tai...

Šit jau ir vakaras atėjo, besisu-kant polką. Norėjo vienas antram už-sukti pausį, bet laimingai praėjo. Aš-tuonios! Nesportininkus lydį namo. Pet-ras išbales trina rankas — laukia stalo, Nesportininkai traukia į namus. Kartu ir kunigas. Juozas palydi. Kambaryje lošėjai neramūs laukia stalo. Juozas gi turėdamas kišenių gryną, kaip sąžinę, pabėgo į São Paulių. Likę sportininkai po devynių ir paskutinio traukinio yi-sai nakčiai, pamisė lietuviskai, tikarekia:

— „Kušat, kusat!“

Taip išsibastę per naktį, grįžo tik sekantį rytą į São Paulių sportiški situ-etai sakydami:

— Tai tau ir Itaquera!.

Uostas, kuris bus pavadintas MU-SSOLINT'o vardu stovės šiaurės Romos miesto pusėje ir su pačiu uostu bus su-jungtas geležinkeliais ir gėrais keliais.

Taip pat šį miestą manoma panau-duoti ir kaipo italijos vandens karo lėgų baze.

Šiam projektui įvykdyti bus rei-kalinga 12 met. darbo, o taip pat ir milžiniškų kapitalų.

VOKIETIJA.

Didelė finansinė panika Vokietijoje.

„Darmstater Bank“ bankrotas. Naujų pinigų pasirodymas. Prekių išpirkimas. Biržų uždarymas. Kaip tai atsiliepė svetur.

„Darmstadter und National Bank“ Berlyne yra vienas iš didžiausių 4 Vo-kietijos bankų, kuris reguliavo finansi-nius Vokietijos reikalus.

Dėl blogos Vokietijos ekonominės padeties, o taip pat ir dėl kitų priežas-tių paskutiniuose trijuose mėnesiuose jo indelini sumažėjo 650 milijonų mar-kių ir indelininkų antplūdžiui vis didė-jant bankas negaiėjo daugiau patenkinti jų reikalavimus ir teko uždaryti.

Šis įvykis taip sujudino visą Vo-kietiją, kad visi baukai yra apgulę rei-kalaudami savo indelius.

Padėtis labai nervinga ir neiški Vyriausybė matydama šį gresinti pavojų paskelbė moratoriją visoj šaly lai-ke 18 val., t. y. sustabdė įvairias ban-kinės operacijos laikė 18 val.

Išvengimui krizio Vyriausybė nu-tarė išleisti naujus tik vieninteliam Vo-kietijos naudojimui popierinius pinigus kurie nėra aukso valiuta garantuoti. Kiek panaši sistema buvo 1923 m. įves-ta Sovietų Rusijoj:

Piliečiai igandinti praeitias atsimi-nimais, kuomet jų tikros ir ostmarkės žlūgo, pradėjo nepaprastai supirkinėti maisto produktus ir bendrai įvairias prekes. Kievienas bijo, kad jų sutaupos valiutos žlūgimu nenuėitų vėjais.

Š. m. liepos mėn. 13 d. yra skat-toma dubartines Vokietijos istorijoj kaipo didelio sukretimo ir nelaimės diena.

Pirmoji tokia diena buvo 1919 m. lapkričio mėn. 9 d., kuomet buvo pas-kelbta taika. II-ji „diena“ tai 1923 met, rugpiūčio mėn. 23 d., kuomet prancū-zai su santarvininkais užėmė Ruh'o kraštą ir Vokietija paskelbė benerą bankrotą ir prasidėjo bevertingų pini-

SOV. RUSIJA.

Požeminis geležinkelis Maskvoj.

Maskva. Sovietų valdžia aproba-vo planą požeminiam geležineliui Ma-skvoj pastatyti. Statymo darbai netrū-kus bus pradėti. Maskvoj dabartiniu metu yra 2.800.000 gyventojų, ir dabar-tinių susisiekimo priemonių jau nepa-kanka.

PRANCUZIJA.

Kreditai prancūzų sienai sustiprin-ti.

Paryžius. Birželio 17 d. prancū-zų parlamento finansu komisija patvir-tino kreditus sienai sustiprinti 2.500.000.000 frankų sumai. Šios išlaidos įtraukiamos į 1931 — 1932 metų biu-džetą.

Nepaprasta katastrofa aerodrome.

Paryžius. Orlaivų aerodrome įvy-ko nepaprasta katastrofa: susidaužė trys karo lėktuvai. Katastrosos metu vie-nas žmogus buvo užmuštas ir 3 sužeiti.

LENKIJA.

Krokuvoj padėtis įtempta.

Varšuva. „Robotnik“ pranešimu, Krokuvoj įvyko policijos susirėmimas su bedarbiais. Bedarbiai pastatė gat-vėse dideles barikadas, kurias policija nuvertė. Nors policija dėmanstrantus išsklaidė, tačiau padėtis visą laiką įtempta.

gu inflacija. Kuomet ir pas mus pačioj Lietuvoj vokiečių ostmarkės buvo daly-namos, milijonais — atamename dar vis!

Centro Vokietijos Vyriausybė už-darė iki ateinantį pirminę biržas ne tik akcijų, bet ir prekių.

S. Paulo išeinančių dienraščių žiniomis vokiečių goldmarkės vertė labai nukri-to jų vertybės popieriai New Yorko ir kituose centruos taip pat labai nukrito.

Kadangi „Darmstater Bank“ turė-jo labai plačius ryšius ir ypač centra-linei Europoj, todėl jo bankrotas smar-kiiai atsiliepė ir kitose šalyse. Pavyz-džiui austrų Vienos, Dancigo, vengrų, latvių ir lenkų bankai vienur sustabdė visai nekuriam laikui indelių išmokė-jimą, o kiti tą išmokėjimą daro nedide-liame kiekyje. —

atsidavusio savo šventoms pareigoms lyg pelningam amatui? O jaunimo akys čia bemato tik atsigyvenusį seną luomą. Kaimas jau nebenori tikėti pragaru, siela nei Dievu. Doros įstatymų pa-grindai su visa roigija jų širdyje trū-nėja ir griūva. Keliai į visoki ištvir-kimą atviri. Tačiau doros apaštalai tik prie bažnyčios su keliomis davat-kėlėmis užsiėmę. Didžioji siela jų ap-leista. O už jai skirtą sekundą būtinai pareigai atlikti, kaip jungtuvėms, laidotuvėms, imami perdaug nesąžiningi at-lypinimai. Kodėl šios misijos žmonės nepaiso šio didžiosios tautos sielos bal-so? Ir jie tikisi tautos simpatiją visai vadovybei įgyti, palenkti jos valią į save krikščioniškumo vardu?

Vertesnis vardas kaimiečio lūpose socialistinės srovės žmogaus, kiek arto-jo sąmonė neibauginta Rusijos vaizdų, negu krikščioniškosios. „Tie ne tiek svetnoros ir atviresni. Jie, rodos daug ir išmano, tik gyventi nemoka“ taip pribūdina kaimo sąmonė šiuos žmones. Ir, iš tiesų, nesuprantama vienytybės tautos sielos nariui, kodėl šie žmonės visa kritikuoja, rodos, puikiausiai visa supranta, tačiau patys nieko neveikia. Kodėl jie laukia ir siundo kažką kitą pirmiau už juos pradėti? Jie, rodos, taip visa šventai pastebi, kad kaimai ir miesteliai apmirę, visur trūksta gyvu-

mo, visur nuobodaus snaudulio apimta. Bet kodėl jų pačių gyva tik burna? Kodėl jie kaimams težino prikaišioti, o patys nenori savo gyvumu padėti, žadin-ti jų dvasios? O gal jie mano tegalint tautai gyvumo suteikti, grąžinant anuo-mėtines partijų rietenas? Užteko jau! Nebelaukia to didžioji tautos siela. Šiurpulys nukrato ramų žmogų, tai ori-siminus! Tauta laukia kito dvasios gy-vumo, o ne kerštų, neapykantos, veid-mainiškų pažadų ir vylių! Įbūgo jau to dvasia šia ramybės valandą!

O kas pagaliau su tuo dvasios mai-stu, kuris teikiamas spausdintu žodžiu? Anie tūkstančiai įvairiaspalvių plakatų jau galutiniai yra paniekinę pasitikėji-mą juo. Tačiau ir šiandien jis tebenie-kinamas. Liaudis juo nebetiki. O jei ir tikėtis, ką suteiktų jo dvasiai tie dienraščių piovimaisi, tie pagiežos pilni visokeriopli vieno fakto nušvietimai? Tik nepasitikėjimo vagą gali pripildyti neapykantos. Ir kam? Tas pat ir su visais savitrasčiaisiais, kurie trėškia pas-lėptas savo tendencijas ir tam yra kile. Nepervers tie tautos sielos jokia meile nei šviesa! Kur pagaliau kaltė, kad tauta spausdinto žodžio svarbos nepažįs-ta? O jei pažintų, ar nenuodytų tuo savęs?

Knyga, žurnalai vienintelis tai mūsų dvasios penas! Ką turi čia rasti didžioji tautos siela? Šarlok Holmsai,

nudėvėtos materialistų pažiūros, pase-nės bažnyčios katekizmas, amžinai te-bekartojamas tais pačiais išsekusiais žodžiais be gyvesnės dvasios kibirkštė-lės! Tikroji vienalytė tautos siela yra spirituai, yra reikalinga, yra dvasia tekanti ir veržianti vis gilesnę rai-des vagą! Nuvalkiotos pažiūrų bei religijos formos irsta savaime, jos gyvybei bran-duolyj tvirtėjant! Tačiau nuoga dvasia kaip ir persenusiame lukėte lygiai gaišta. Ji privalo pridengti save ati-tinkama kultūros ir religijos forma. Ir nestebėtina, kad šiandien šis nuogasis liaudies dvasios potvynis seka viršum visų jam teikiamų nudėvėtų formų ir pažiūrų skeveldrų, su panieka į visą žiūrėdamas. Tos formos, tas kūnas, kurį stengiamasi sutverti iš pasenusio materializmo ir išsekusio tikybinio tra-dicionalizmo, tikrosios tautos sutelktinės sielos pridengti negali, lygiai tiek jos dvasinio, tiek ir kultūrinio gyvenimo pasireiškime. Ir štai kodėl liaudies bendrasis dvasios nusiteikimas sutinka tautiškąją vadovybę, lyg atliekančią jai tam tikrą misiją.

Ši vadovybė, išlaikydama deramą sintezę tarp spirituaių tautos prigim-ties pasireiškimo, jungia ir išlaiko svei-ką tautos dvasinę vienalytybę. Išblaš-kyta, suskaldyta partinių tendencijų tautos sąmonė, jai vadovaujant, vėl sa-

silieja. Su tuo atgimsta ir liaudies są-moningasis apsisprendimas visame kul-tūriniam gyvenime. O tai ir yra svar-biausiaji ir būtinoji tautinės vadovybės misija tautai. Ir kol ji nebus baigta, tol negalimas ir tikras, sąmoningas vi-sos tautos, jos didžiosios sielos, apsispren-dimas politinėje plotmėje.

Tačiau tautinė vadovybė, atlikda-ma savo misiją socialinio gyvenimo santvarkoje, negali tuo pat pridengti ir viso liaudies ir tautos dvasios nuogumo Etinis, religinis ir iš dalies kultūrinis tautos nusiteikimas neišplaukia iš socia-linės santvarkos, nors ir pasireiškia joje Už tat ne vadovybė yra kalta, kaip dažnai prikišama, už šių sričių nusižen-gimus. Labiau tie, kurių pareigą šias sritis kelti ir ugdyti. Pav., dvasininkai mokytojai, inteligentai. Ir tai, kas šiandien kaimo regima, kaipo keistas nepa-sitenkinimas, slėgimas noras, „kažko“ aukštesnio, laisvesnio, gyvesnio, turtin-gesnio, yra jų pareigų spragos. Tautos didžioji siela nori, kad jos dvasinė nuo-gybė būtų pridengta, o ne politinė. Sė-ni kevalai ją slėgia, o nuogybė laukia naujų formų. Ir liaudies siela nori bū-ti reginti, girdinti, save pareiškianti vi-soje savo prigimties galių būsenoje. O tie, kurie taip įgudę jos vardu savo men-klus asmeniskus norus reikėti, verčiau išgirstų tikrąjį jos balsą ir atsilieptų jai savo pareiga, kokią supranta, kokia gali.

Ieskok sau pirmenybiu

atlikdamas savo bankinius reikalus pas mus.
Mes savo banke atidarome Lietuviška skyrių kuriame savo reikalus gali atlikti GIMTAJA KALBA.
Persiunčiančie pinigus Lietuvon išmokėdami DOLERIAIS AR LITAIŠ
Kaip nori siuntėjas. Greitas ir garantuotas pinigų įteikimas gavėjui,
Pas mus galite gauti įvairiausių PATARIMŲ BANKINIAIS REIKALAIS
VELTUI.
Užeik pas mus ir pakalbėk su Lietuvių skyriaus valdytoju.
Taip pat pasidomėk jo apie GAVINĄ ČIA SAVO LAISKU.
Tai tikrai bus Tamatai paranku.

BANCO GERMANICO

Rua Alvares Pentado 17, kertė Rua Quitanda.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

MIGUEL SOU- GNE.

AV. S. JOÃO, 185 A, TEL. 4-4947 S. PAULO.

Pasai, šamados, kadernetos de identidade, vertimai visų oficialinių raštų, bei pripažinimų ir t. t.

Kontora atdara nuo 8 val. ryto, iki 10 val. vakaro, taip pat sekmadieniais ir šventadieniais.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHEMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n. 103) São Paulo.

D-r. S. Meitin.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)

Priima: vidurinių, veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vakar.

RUA BARÃO ITAPETINGA 37-a salos 8-9. Tel. 4-0715.

PINIGŲ KURSAS.

Lites	1\$450
Prancuzy frankas	\$567
Vok. markė	3\$069
Ital. lira	\$744
Doleris	14\$204
Uragvajaus pezas	7\$909
Argentinos pezas	4\$347
Anglų svaras	67\$200
Lenkų	1\$540

Rusiska pirtis

rua Tenente Penna 29. (Bon Retiro) yra vonios, numeriai ir be dra ir tik po 2 mlr.

NAUJAI PATOBULINTAI

ŠIOKIADIENIAIS atdara nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro.

ŠVENTADIENIAIS nuo 8 val. ryto iki 2 val. po pietų.

Pranesimas

Taučiadėnų liepos mėn. 18 d. 7 val. vakar. Villa Anastasio lietuvių mokyklos būte (r. Bartholomeo Paes, 6) biednuomonės sąrašo patikrinimo ir kitais skyriaus reikalais pasitarti šaukiamas L. Savyglobo S gos Villa Anastasio skyriaus narių visuotinas susimas. Be skyriaus narių susirinkime dalyvauja ir biednuomonės sąrašo sudarymui užinteresuoti asmens.

Valdyba.

DĖMĖSIO!

Šv. Cecitijos choro Valdyba prašo pakvietimų platintojų greičiau atsilyginti už parduotus pakvietimus į būvusių š. m. liepos mėn. 20 d. vakarą Lapoje.

Valdyba.

Dr. A. M. Kandia

Venerinių, vidurinių ir vaikų ligų. Priima: nuo 9 iki 11 v. ir nuo 3 iki 6 val.

Analizė ligoniams nemokama.

Rua Conselheiro Chrispiniano, 74, 2 aukštas, 28 apart. (Prieš teatrą Municipal.) Telef. 4-0218

Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

Andrea Do. ADVOKATAS

ir prisiekęs vertėjas.

Rua Direita 6, aukštas 3, salė 12 ir 12-a. Tel. 2-3116.

Kontora atdara nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Parsiduoda sklypai Viljoj Armanda ir kitur. Taip pat parsiduoda pastatyti namai išsimokėjimui.

Lietuviškų maldaknygių

galima gauti pirkti „Liet. Braz.“ red. kejoj. Kaina 2, 4, 6 ir 8 mlr. I, pro vėncijoje išleista gaus atlyginimą už knyga ir 100 reiš pašto išlaidoms. Adresas: D. Boividas, caixa postal 1764, S. Paulo.

Banco Allemão TRANSATLANTICO SÃO PAULO

Rua 15 de Novembro Nr. 38.

CENTRAS: VOKIETIJOS UŽJŪRIO — BANKAS BERLYNE. Skyriai Brazilijoje: RIO DE JANEIRO, SANTOS, CURITYBOJE, BAHIA, PORTO ALEGRE.

ATLIEKA PERLAIDAS Į VISAS PASAULIO ŠALIS AUKŠČIAUSIU KURSU IR GEROMIS SALYGOMIS. INDELIAI IR DEPOZITAI NUO 50\$000

KORESPONDENTAS LIETUVOJE:

Lietuvos Bankas Kaune.

Daktaras A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 2 — 6 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Tel. 2-5068 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Beto priima kasdien nuo 6 1/2 — 8 val. vok. vaistinė „Imperial“ rua da Mooca 442,

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Persikėlė į Avenida São João, 185-a app. 8.

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidurinių ir psichinių ligų analizė nuo 6 1/2 val. ryto iki 9 v. vak.

SAVIEMS PACIENTAMS ANALIZĖ NEMOKAMA.

Laboratorija

MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS

(Nugarakaulio smegenų kraujo šlapumo ir išmatų). Tikras ir geras.

DR. A. KANDIA IR M. KOGAN.

Rua Conselheiro Chrispiniano, 74, 2 aukštas, 28 apart. (Prieš teatrą Municipal.) Telef. 4-0218.

BRAZILIJOS NAUJIENOS.

Jau galutinai patvirtintas naujas São Paulo estados inventorius.

Kaip paskutinės žinios praneša, jau galutinai Centralinės Rio de Janeiro valdžios São Paulo estados intendentorium yra paskirtas žinomas São Paulo advokatas ir žurnalistas Dr. Plinio Barreto.

Dr. Plinio Barreto turi labai plačią politinės darbuoties praeitį, o paskutiniai laikais buvo S. Paulo estados Teisingumo Ministeriu.

Paliuosuos 270 darbininkų.

Pasak dienraščio „O Comercio“ iš 4-7-31 sąrašų su pakilimų degtukų kainos (iki 300 risis), ir sumažėjus reikalavimams, didžiulis degtukų fabrikas Duello — São Leopoldo mieste, kuris gamina degtukus bevisiškai Rio Grandi do Sul estadai, nuo šio m. š/m. renge giasi paliuosuoti 270 darbininkų. Bedarbių skaičius didėja.

Nepaprastai didelė audra.

Šiomis dienomis Cruz Alta apskrity siautė nepaprastai didelė audra, padarusi didelių nuostolių, kaip kolonijū gyventojams, tiek miesto nešdama su savimi nemažą skaičių žmonių aukų.

„Correio do povo“ iš 3-7-31 praneša, kad Palmeiros rajone minima audra praėjo virš 500 metr. platumu, nugriaudama viso tai, kas papuolė. Kol kas rasta 6 lavonai. Kai kurių namų lentos rastos už 18 kilometrų.

Įpattingai paminėtina, kad audra buvo tiek smarki, kad minimos kolonijos vaikinai 15 metų amžiaus papuolę į audros sukurtą tapo iškeltas virš miško ir po audros rastos už 1800 metrų.

Minima audra atėjusi iš Argentinos, pro Santą Ros, S. Angelo, Yjuhy pro kolonijos Cash imdama kriptį Santa Barbara.

Tai bent audra!

Šiomis dienomis atsistatidino São Paulo estados Intendentorium pulkininkas João Alberto Luis de Barros.

Po praeitų metų spalio mėn. revoliucijos Laikinoji Centralinė Valdžia Rio de Janeiro buvo paskirusi pulkininką João Alberto eiti S. Paulo estados prezidento pareigas, bet paskirtojo pulki-

SPAUDA -- MŪSU GALYBĖ.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laišakai:

J. Andruliui, B. Babiliui, St. Butrimui, J. Jodeliui, A. Kvieskai, E. Kelpėnai, P. Paunksniui, P. Rinkevičiui, Č. Snieškai, J. Tininiui, St. Vancevičiui, J. Dimšai, J. Kalibatui. V. Bučinskui.

IVAIPENYBĖS.

Gamta pakeitė valstybių sieną.

Per paskutines liūtis Graikijoje išsiliejusi Bistricos upė, kuri teka Graikijos — Bulgarijos pasieniu, taip pakeitė savo vagą, kad graikų teritorijos dalis pasiliko Bulgarijos pusėj. Mat pagal sutartį siena turi eiti tos upės linija. Bulgarijos pasienio administracija gamtos pakeistą rubežių atstatyti atsisakė. Tada Graikijos vyriausybė kreipėsi į Bulgarijos vyriausybę ir šį nusprenđė Graikijos reikalavimą patenkinti. Graikijos kareiviai dabar kasa senąją upės vagą, kad jos srovė eitų tomis vietomis, kur pirma ejo.

D-ras EGBERTAS CHAVES

Advokatas

visais reikalais priimines lietuvius savo raštineje Rua Benjamin Constant, 13 Nr. sobreloja, salas 8 — 9 nuo 13 ligi 17 val.

Ne nokačius susikalbėti portugaliskai priimines šeštadieniais nuo 10 ligi 11 val. Lietuvos Konsulate.

ninko nekuriuos nuomonės principu nesutiko paskutiniu laiku su Centro Valdžios nuomone, todėl bendras dorus darbas negalėjo tęstis toliau ir todėl pulkininkas João Alberto padave atsistatydinimą.

Atsistatydinimas priimtas, bet kol bus paskirtas naujas. Jam pavesta ir toliau eiti savo pareigas.

Muzikos ir dramos S-ga „HARMONIA“

Rua José Paulino, 112. (Bom Retiro) kas šeštadienis ir sekmadienis rengia šokių vakarus. Prašomi atsilankyti visi lietuviai. Ten pat galima įsirašyti nariais.

Pakvietimus gauti: Rusų vaistinė Av. Paes de Barros 11. (Mokoj) J. Maldovani, Rua da Mooca 412 Rua José Paulino 112 (raštinėj) Rua Trindade 14 (Lapa) pas J. Maldovani. Rua Visconde de Parnahyba 169, butas 3. Salė nomuojama vakarams bei šokiams.

Valdyba.

Domés!!!

Vaikučiai, tėvukai ir jaunuomenė visi, visi kviečiami atsilankyti į Moocos mokyk. vardu „D-ro V. Kud.“ rengiamą

Spektaklį Balių

Kuris įvyks š/m. rugpiūčio m. 1 d. (šeštadienį) Italų salėj rua da Mooca 508. Bus suvaidinta įdomi 2-jų veiksmų fantastinė vaikų komedija.

GĖLĖSĖ.

Vaidinimui pasibaigus: mokinių choras, deklamacijos ir bendri vaikams žaidimai — šokiai; griež. orkestrui. Vaikams ir tėvukams įėjimas kiek aukuos.

Pradžią 3 val. Pabaigą 7 val. vak.

Nuo 8 val. vak. iki 4-ai ryto jaunimui. Programoj: pakartojimas komedijos, o vėliau šokiai žaidim. konfeti, serpent., skrajojamas paštas ir t. t.

Pakvietimų gal. gauti: „Liet. Br.“ red. Moocos mokykloj, Villa Anaastacijos mokykl. ir pas šv. Cecil. choristus.

Pelnas skiriamas mokyklos naudai.

Tevų Komitetas.

Prancūzu Navigacijos Kompanija

SUD ATLANTIQUE — CHARGEURS REUNIS.

Išėjimas greitųjų laivų.

IŠ SANTOS | PIETUS

IŠ SANTOS | EUROPA

Jamaique — C. R. 21 Liepos
Belle Isle — C. R. 10 Rugpiūčio
Massilia — S. A. 12 Rugpiūčio
Lipari — C. R. 23 Rugpiūčio

Massilia — S. A. 21 Rugpiūčio
Belle Isle — C. R. 30 Rugpiūčio
Lipari — C. R. 13 Rugsėjis

Daroma šamados iš Lietuvos 3 kl. paprasta, 3 kl. su kabina ir 3 kl. pagerinta.

AGENTAI:

S. PAULO
Cia Comercial e Maritima
Rua da Quitanda, 19-A.

SANTOS
Cia. Chargeurs Reunis
Rua 15 de Novembro, 186.

Du metu patyrimo

parodė, kad -Lietuviai Brazilijoj-.

1. Yra pastoviausias ir rimčiausias laikraštis Brazilijoj ir visoj Pietų Amerikoj.
2. Yra tautinės minties lietuvių išeivių Brazilijoj žymios daugumos organas.
3. Yra lietuvių darbininkų Brazilijoj reikalų gynėjas ir patarėjas.
4. Yra tautinės krikščioniškos lietuvių kultūros ir apšvietos Brazilijoj judintojas, platintojas ir auklėtojas.
5. Yra viso pasaulio įvykių ir Lietuvos gyvenimo veidrodėlis.
6. Yra pigiausias laikraštis Brazilijoj ir visoj Pietų Amerikoj, nes metams kaštuoja tik 10 milreisų, pusei 6 milr. 3 mėn 4 milreisai, Lietuvon ir užsieniuosna 2 doleriai metams.

Brangus skaitytojai!

Ar Tamstai negaila būtų skirtis su savo draugu — „Lietuviai Brazilijoj“ laikraščiu? Mums, „L. Braz.“ leidėjams, būtų labai gaila skirtis su Tamsta, bet mūsų skurdžios lėšos priveis mus tai padaryti, jeigu ne sulauksime iš Tamstos atsilyginimo už praeitą laiką, arba prenumeratos atnaujinimo. Taigi tuoj, nieko nelaukdamas, sėsk, Tamsta, prie stalo ir rašyk mums margą gromatėlę.

Adresas: „LIETUVIS BRAZILIJOS“, caixa postal 1764, São Paulo

Laivakortės.

Į Europą ir iš ten. Šamados. Kainos žemos. Patarnavimas sąžiningas ir greitas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

